

LÜBNAN LOJİSTİK BİLGİ NOTU

1. Lübnan'ın Dış Ticaretinde Kullandığı Taşıma Modları ve Yüzdesele Dağılımı

Lübnan'da dış ticaret faaliyeti için deniz, kara, hava ve Ro-Ro yöntemi yoğunlukla kullanılmakta olup, yüzde 95'ten fazlası deniz yoluyla gerçekleştirilmektedir.

DIŞ TİCARET	İTHALAT		İHRACAT	
	Bin \$	Ton	Bin \$	Ton
2022	19,053,292	11,540,405	3,491,761	1,779,640
2023 (8 Aylık)	10,285,324	6,927,042	1,703,535	960,325

1.1. Taşıma Modları Bazında İthalat ve İhracat Rakamları

1.1.1. Denizyolu bazında ticaret rakamları

2023	Beyrut Limanı (10 Aylık)	Tripoli Limanı (11 Aylık)
Konteyner (Adet)	699,629	75,065
Genel ve Vrac Kargo (Ton)	4,507,000	1,575,000
Ticari Araç (Ro-Ro) (Adet)	Yoktur	15,788
Gemi Sayısı	1,143	767

1.1.2. Havayolu Bazında Ticaret ve Hizmet Rakamları

Beyrut Refik Hariri Havaalanı

TON	2022	2023
İthalat	57.639	59.723
İhracat	39.777	40.023

Havayolu taşımacılığı ülkenin "Beyrut Refik Hariri Havaalanı" tek uluslararası havalimanından yılda yaklaşık 100 bin metrik ton olarak gerçekleştirilmektedir.

1.1.3. Karayolu Bazında taşımacılık bilgisi mevcut değildir.

2. Lojistik Altyapı ve Kapasitesi

Akdeniz'in doğu kıyısında 10.452 km² yüzölçümüne sahip olan Lübnan'ın yarısından fazlası bin metrelik rakımın üstündedir. Kuzeyden güneye iki sıra paralel dağ silsilesi yer almaktadır, bu dağ sıraları arasında yer alan Bekaa Vadisi ülkedeki tarımsal üretimin merkezidir. Asi ve Litani nehirleri de bu vadiden geçmektedir.

En büyük şehirleri; başkent Beyrut ve kuzeyde Trablus'tur. Ülkenin sınır komşuları Suriye ve İsrail'dir. Lojistik bağlantı olarak büyük deniz limanları Beyrut ve Trablus Limanları'dır. İşleyen Havaalanı Beyrut Rafik Hariri Uluslararası Havaalanı'dır. Lübnan tarafından resmi

olarak tanınan bir devlet olmaması ve resmi olarak çözüme kavuşmamış ihtilaflar nedeniyle, İsrail üzerinden herhangi bir bağlantı imkanı bulunmamaktadır. Suriye üzerinden sağlanan karayolu bağlantısı ise bu ülkenin son yıllarda içinde bulunduğu istikrarsızlık nedeniyle sekteye uğramış durumdadır. Bununla birlikte iki ülke arasındaki sınırlar açıktır.

2.1. Denizyolu

2.1.1. Beyrut Limanı (<http://www.portdebeyrouth.com/index.php/en/>):

Ülkenin tarihi olarak da en önemli lojistik kapısı mahiyetindeki Beyrut Limanı 1975-1990 yılları arasındaki iç savaş sonrasında, doksanlı yıllarda önemli iyileştirme geçirmiş ve genişletilmiştir. Rehabilitasyon edilen liman da halihazırda 4 dok, 2 yeni yanaşma rıhtımı (quai 15, 16) ve 700,000 TEU/yıl kapasiteli yeni konteynır terminali hizmet vermektedir. 2005 yılında faaliyete geçen konteynır terminalinde bugün itibariyle 16 adet konteynır taşıma vinç (outreach 60m.) ve 51 adet lastik tekerlekli vinç faaliyettedir.

Konteyner terminali yetenekler ve altyapı

21. yüzyılın başında yeni ve modern bir rıhtım altyapısının inşa edilmesi Beyrut Limanının Bölgesel ve Akdeniz liman ağları arasındaki konumunu güçlendirmesini ve Akdeniz'deki rotaları aracılığıyla büyük nakliye hatlarının çağrılarını güvence altına almasını sağladı. Limanın stratejik konumunun yanı sıra altyapısı ve lojistik hizmetleri sayesinde Beyrut Limanı içindeki faaliyetlerin geliştirilmesi mümkün olmuştur.

- Terminal Alanı 400.000 m² (40 ha)
- Yıllık Kapasite 1,3 Milyon TEU
- TEU Zemin Yuvaları 10.000
- Yanaşma Pozisyonları Sancak tarafı
- Toplam İskele Uzunluğu 1.100 m
- Soğutmalı Fişler 904 adet
- Kıyıya Gemi Vinçleri 16 adet
- Lastik Tekerlekli Portal Vinç 51 adet
- Terminal Kamyonları 68 adet
- Reach İstifleyiciler 12 adet
- Boş Yükleyiciler 12 adet

CMA BEYRUT TERMİNALİ, iddialı bir kalkınma planı ve 1,4 milyon TEU'ya ulaşma hedefiyle 10 Nisan 2022'de açıldı. CMA BEYRUT TERMİNALİ, Beyrut Limanı'nın konteyner terminalinin 10 yıllık bir süre için yönetilmesi, işletilmesi ve bakımının yapılması için iddialı bir kalkınma planıyla seçildi. İkincisi, kapasitenin tamamında 1,4 milyon TEU'ya ulaşma hedefiyle çevresel performans iyileştirmelerinin yanı sıra bir altyapı iyileştirmesini ve dijital dönüşümü tamamlayarak terminalin yenilenmesini ve modernizasyonunu içermektedir.

Beyrut Limanı alt yapısı:

- Toplam yüzölçümü: 1.200.000 m2
- Ana dalgakıran: 3.190m.
- Ek dalgakıran: 550m.
- Toplam iskele uzunluğu: 5.655m;
 - 1.654m genel kargo: 8m. ve 10,5m. derinlik
 - 1.334m konteynır: 10,5m. ve 13m. derinlik
 - Konteynır rıhtımı (No.16) 1.100m (600m.- 15,5m. derin., 500m 16,5m. dern.).
 - 220m. Dökme ürün rıhtımı, 13m. derinlik.

BEYRUT LİMANI 2023 YILI YÜK VE KONTEYNER İSTATİSTİK BİLGİLERİ

İzahat	2022 (Ocak-Ekim)	2023 (Ocak - Ekim)	Değ. %
Limana uğrayan gemi sayısı	980	1,143	17%
Elleçlenen toplam tonaj (Ton)	4,330,000	4,507,000	4%
Lübnan Pazarına Yönelik Toplam İthalat (Ton)	3,536,000	3,675,000	4%
Lübnan Ürünlerinin Toplam İhracatı (Ton)	794,000	832,000	5%
Elleçlenen Toplam Konteyner (TEU)	593,834	699,629	18%
İthal Edilen Toplam Konteyner (TEU)	282,092	333,387	18%
Yerel pazar için ithal edilen toplam Konteyner (TEU)	214,869	208,744	-3%
Toplam İthal Edilen Boş Konteyner (TEU)	12,413	11,772	-5%
İthal Aktarma Konteynerleri Toplamı (TEU)	54,810	112,871	106%
Toplam İhraç Edilen Konteyner (TEU)	288,717	336,024	16%
Lübnan Malları İçeren Toplam İhraç Edilen Konteyner (TEU)	68,352	75,655	11%
Toplam Yeniden İhraç Edilen Boş Konteyner (TEU)	163,727	145,023	-11%
Yeniden İhraç Edilen Toplam Konteyner (Aktarma) (TEU)	56,638	115,346	104%
Toplam Aktarma Konteyneri (TEU)	111,448	228,217	105%
Gemide restore edilen toplam konteyner sayısı (TEU)	23,025	30,218	31%
Toplam Taşınan Araç (Adet)	29,037	54,550	88%
İthal Araç Toplamı (Adet)	23,340	45,804	96%
Deniz yoluyla yeniden ihraç edilen otomobillerin toplamı (Adet)	5,697	8,746	54%

2.1.2. Trablus Limanı (<http://www.oept.gov.lb/index.php/en/>) :

Trablus Limanı Beyrut'tan sonra ülkenin ikinci büyük limanıdır. Yaklaşık olarak 3 milyon metrekare üzerine kurulu limanda, 2.200.000 m² iskele alanı, 320.000 m² karasal alan ve 420.000 m² atık toplama alanı bulunmaktadır. Atık alanının rehabilite edilerek konteynır terminali ve özel ekonomik bölge olarak değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Liman halihazırdaki alt yapısı ile yılda 750'den fazla gemiye hizmet vermektedir. Liman dahilinde ayrıca 150.000 m²'lik serbest bölge mevcuttur.

Liman idaresi ilgili mevzuat çerçevesinde müstakil kurumsal yapıya haiz olup 3 yıl için seçilen 5 kişiden oluşan yönetim kurulu tarafından yönetilmektedir.

Trablus Limanı alt yapısı:

- Toplam yüzölçümü: 3 milyon m² (İskele Alanı 2,2 milyon m², 320 bin m² karasal alan ve 420.000 m² atık toplama alanı)
- Toplam 8-10m derinliğe sahip 8 adet rıhtım.
- 6 Hareketli vinç 125–165 ton kapasiteli,
7 Hareketli vinç 100–120 ton kapasiteli,
10 Hareketli vinç 70–90 ton kapasiteli,
20 Hareketli vinç 40–65 ton kapasiteli,
11 Hareketli vinç 25–38 ton kapasiteli.
- 15m derinliğe sahip 600m uzunluğa sahip iskele genişlemesi devam etmektedir. İkinci etap olarak 1.200 m uzunluğunda ikinci bir iskele daha bu genişleme çerçevesinde inşa edilecektir.
- 2016 yılı başından itibaren faaliyete geçen konteynır terminalinde 2 adet (Super Post Panamax Gantry Cranes) konteynır taşıma vinçi ve 4 adet lastik tekerlekli vinç faaliyettedir. Bu ekipman parkının yakında 2 katına çıkarılması planlanmaktadır.
- Liman Suriye sınırına 30 km uzaklıkta faaliyet göstermektedir.

TRABLUS LİMANI 2023 YILI YÜK VE KONTEYNER İSTATİSTİK BİLGİLERİ

İZAHAT	2022 (Ocak-Kasım)	2023 (Ocak - Kasım)	Değ. (%)
Limana uğrayan gemi sayısı	825	767	-7%
Elleçlenen toplam tonaj (Ton)	3,194,000	3,286,000	3%
Lübnan Pazarına Yönelik Toplam İthalat (Ton)	1,819,000	1,575,000	-13%
Lübnan Ürünlerinin Toplam İhracatı (Ton)	1,375,000	1,711,000	24%
Elleçlenen Toplam Konteyner (TEU)	74,539	75,065	1%
İthal Edilen Toplam Konteyner (TEU)	38,438	37,496	-3%
Toplam İhraç Edilen Konteyner (TEU)	36,101	37,569	4%
Ro-Ro İle Gelen Araç Sayısı	12,826	7,832	-39%
Ro-Ro İle Giden Araç Sayısı	12,346	7,956	-36%
Ro-Ro İle Gelen/Giden Toplam Araç Sayısı	25,172	15,788	-37%
Toplam Taşınan Araç (Adet)	4,955	2,330	-53%

2.2.Karayolu:

Ülkenin iki sınır komşusundan biri olan İsrail ile ticari karayolu bağlantısı bulunmamaktadır. Suriye ile mevcut ticari karayolu bağlantısı ise son yıllarda bu ülkedeki iç savaş nedeniyle önemli oranda güç kaybetmiştir. Bununla birlikte faaliyette bulunan 4 adet sınır kapısı üzerinden karayolu bağlantısı mevcuttur. Bunlardan Bekaa Vadisi bağlantısında bulunan Masnaa ve Trablus yakınındaki Abbudiyeh ve Arida sınır kapıları en işlek olanlarıdır. Lübnan karayollarının toplam uzunluğu 8.000 kilometre civarındadır. Bu yollar otoyollar ile Suriye'ye bağlanmaktadır. Ülkede tamamı Beyrut'tan geçen üç önemli otoyol vardır. Lübnan'ın ikinci büyük şehri Trablus'a giden yol kuzeydedir. Bu rota aynı zamanda Jouniyeh ve Jubayl gibi önemli şehirlerden geçmektedir. Şam'a giden yol doğuda yer almakta ve Lübnan Dağları'nı geçerek Chtaura kasabasından geçmektedir. Saida ve Tire'ye giden yol güneydedir. Lübnan'da kuzeyi ve güneyi birbirine bağlayan ikinci bir yol aksı, Bekaa Vadisi boyunca uzanmaktadır. Büyük kasabalardan olan Baalbek, Zahle, ve Chtaura kuzey vadisi üzerindeki Beyrut-Şam karayolu üzerinden ana otoyola bağlanmaktadır. Güney vadideki yerel yol sistemi ise kuzey ucunda yer alan Chtaura'nın merkezinde yer almaktadır.

2.3. Havayolu:

Ülkenin tek uluslararası havaalanı Beyrut'ta bulunan Refik Hariri Uluslararası Havalimanıdır (<https://www.beirutairport.gov.lb/index.php>). Haftada yüze yakın uçuşla Türkiye'ye en çok uçuş yapılan havalimanında, yılda yaklaşık 100 bin metrik tona ulaşan miktarda kargo hizmeti de verilmektedir. Beyrut şehir merkezinin 9 km güneyinde faaliyet göstermektedir. THY ve diğer havayolu şirketleri yanında ulusal havayolu şirketi olan Middle East Airlines (MEA) da uçuşlarını bu havaalanından gerçekleştirmektedir.

İdaresi, Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne yürütülen havaalanının, Doğu ve Batı olmak üzere iki bölüme yayılan ve toplamda 23 kapının bulunduğu dört katlı bir terminali bulunmaktadır. Terminalin mevcut kapasitesi yılda yaklaşık 8 milyon yolcudur ve 2030 yılına kadar 20 milyon yolcuya hizmet vermesi beklenmektedir.

Terminalin kalkış alanında iki özel salon bulunmaktadır: Middle East Airlines Cedar Lounge ve Beirut Lounge. Havaalanı, seçkin müşterilere hitap etmek için 4500 m²'lik bir Duty Free alanı sunmaktadır.

3. Lojistik Performans Endeksi (Dünya Bankası /2018)

ÜLKE / LÜBNAN	SIRA	SKOR
LPI	79	2.72
Gümrük	106	2.38
Altyapı	73	2.64
Uluslararası Gönderiler	70	2.8
Lojistik Kalitesi ve Yeterlilik	104	2.47
Takip ve İzleme Sıralaması	74	2.8
Zamanında Teslimat	77	3.18

4. Önemli Ticari Rotalar

4.1.Taşımacılık Güzergâhına İlişkin Bilgiler

Lübnan Ürdün'ün Doğu Akdeniz'deki tek bağlantı noktası, Arap Yarımadası'nın ise ülkemiz dışındaki en önemli giriş kapısıdır. Deniz yoluyla ülkeye ulaşan mallar Suriye ve Ürdün üzerinden karayolu ile tüm bölgeye dağıtılabilmektedir.

Ülkemizle yapılan ticarete taşımacılık güzergâhı;

- Halihazırda iki ülke arasında Lübnan'lı Med Star firması tarafından Taşucu-Trablus güzergahında haftada iki defa olmak üzere (yeterli talep olmaması durumunda bir defa) kamyon-yolcu-otobüs taşıyan feribot/Ro-Ro tipi sefer mevcuttur.

- Daha önce aynı güzergahta Ro-Ro taşımacılığı yapan Ak-Günler Denizcilik firması 2012 Haziran ayında başlattığı seferlerini geçtiğimiz yıllarda yeterli talep bulunmaması ve fiyat rekabeti nedeniyle kaldırmıştır. Firmanın yetkilileri ile yapılan görüşmede bu durum teyit edilmiştir.

4.2. Karayolu, Demiryolu, Denizyolu ve Limanların Güncel Durumları

Ülkede demiryolu ağı ve demiryolu taşımacılığı mevcut değildir.

Taşımanın önemli bölümü deniz yoluyla yapılmaktadır. Limanlara ve alt yapı imkanlarına dair yukarıda detaylı bilgi sunulmuştur. Ülkenin üçüncü limanı olan tarihi Saida Limanı'nda ise

konteynır yükleme ve boşaltma alt yapısı bulunmamaktadır. Yalnızca küçük çaplı (hurda metal gibi) dökme ürün yüklemesi yapılmaktadır.

Karayolu taşımacılığı da ülkenin resmi tek sınır komşusu olan (İkinci ülke olan İsrail ile ilişkiler konusunda kısaca yukarıda bilgi verilmiştir) Suriye'nin içinden geçmekte olduğundan yaşanan süreç nedeniyle önemli oranda sekteye uğramıştır. Her ne kadar Suriye ile Ürdün arasında bulunan ve bölgenin geri kalanı ile Lübnan'ın karayolundan bağlanmasında büyük önem taşıyan Nasib sınır kapısının geçtiğimiz yılsonunda tekrar faaliyete girdiği duyurulmuş olsa da özellikle geçiş ücretlerinin yüksekliği nedeniyle bu kapı çok fazla tercih edilmemektedir.

Havayolu taşımacılığı, sadece Beyrut Refik Hariri Havaalanı üzerinden yapılmaktadır. Ülkenin tek uluslararası havalimanından yılda 100 bin metrik ton taşıma gerçekleştirilmektedir. Söz konusu tesis iç savaş sonrası dönemde 2006 yılında İsrail bombardımanına uğramış daha sonra tekrar inşa edilmiştir.

5. Lübnan ile Türkiye Arasındaki Taşıma Ücretleri (Konteyner- Ro-Ro)

Lübnan – Türkiye arasında Nakliye ve Liman Ücretleri (ABD Doları)				
	Beyrut Limanı		Tripoli Limanı	
	İthalat	İhracat	İthalat	İhracat
20' Konteyner	400	220	488	404
40' Konteyner	650	450	676	631
*FİO+PS+DO+Temizlik /20'	301	130	260	146
*FİO+PS+DO+Temizlik /40'	444	233	410	259
Ticari Araç - Liman Ücretleri	Yok	Yok	75	60
Ticari Araç - Ro-Ro Gemi Ücreti	Yok	Yok	1700 (Gidiş-Dönüş)	

*Beyrut Limanının FİO+PS+DO+Tmz harçları örnek fiyatları Türkonline şirketine ait fiyatlardır.

*Tripoli Limanının FİO+PS+DO+Tmz harçları örnek fiyatları CMA-CGM şirketi fiyatlarıdır.

6. Dış Ticaret Taşımalarında Lojistik Sorunlar (yüksek navlun fiyatları, vize sorunu, frekans az olması vb.)

Suriye savaşından dolayı karayolları kullanılamamaktadır. Diğer taraftan, diğer lojistik yöntemleri kullanılmakta olup, önemli bir sorun yaşanmamaktadır.